

ÁLLÁSFOGLALÁS ⁽¹⁾**a kenyai helyzetről**

Az AKCS-EU Közös Parlamenti Közgyűlés,

- amely 2008. március 17–20-án ülésezett Ljubljanában (Szlovénia),
 - tekintettel eljárási szabályzata 17. cikkének (2) bekezdésére,
 - tekintettel arra az értékes szerepre, amelyet Kenya a béke előmozdításában töltött be a régióban,
 - tekintettel az emberi és népi jogok afrikai chartájának a demokratikus választások lebonyolításáról szóló iránymutatásaira,
 - tekintettel az Afrikai Uniónak az afrikai demokratikus választások irányítási elveiről szóló nyilatkozatára (2002),
 - tekintettel az Afrikai Unió Közgyűlésének Kenya 2007. december 27-i elnöki választások utáni helyzetéről szóló határozatára, amelyet a 2008. január 31. és február 2. között Addis Ababában tartott ülésén fogadott el (10. rendes ülészak),
 - tekintettel a Nagy-tavak régió biztonsági, stabilitási és fejlesztési paktumára, amelyet 2006. december 16-án írtak alá a kenyai Nairobiban a Nagy-tavak régió országainak állam- és kormányfői,
 - tekintettel a nemzetközi választásmegfigyelés elveiről szóló nyilatkozatra és nemzetközi választásmegfigyelők magatartási kódexére, amelyet 2005. október 27-én jelentettek be az Egyesült Nemzetekben,
 - tekintettel az Európai Unió kenyai választásmegfigyelő missziójának 2008. január 1-jei jelentésére és az Európai Parlament Kenyáról szóló, 2008. január 17-i állásfoglalására,
 - tekintettel a 2005. június 25-én Luxemburgban módosított, egyrészt az afrikai, karibi és csendes-óceáni országok csoportjának tagjai, másrészt az Európai Közösség és tagállamai között megkötött, 2000. június 23-án Cotonouban aláírt partnerségi megállapodásra (a Cotonoui Megállapodás), és különösen annak 8. és 9. cikkére,
 - tekintettel az Egyesült Nemzetek által a válság megoldása érdekében tett értékes erőfeszítésekre,
- A. mivel a kenyai emberek demokratikus jogaikat gyakorolva 2007. december 27-én nagy számban járultak az urnákhoz, hogy megválasszák elnöki, parlamenti és polgári vezetőiket, aminek keretében kilenc párt állított elnökjelöltet, köztük a Nemzeti Egység Pártja (PNU) részéről Mwai Kibaki elnököt és a Narancs Demokratikus Mozgalom (ODM) részéről Raila Odingát,
- B. mivel az egész kampányidőszak és a választások békésen zajlottak, és messzemenően tiszteletben tartották az egyesülési, szólás- és gyülekezési szabadságot; mivel azonban a kampányt egyúttal etnopolitikai megosztottság jellemezte, amely hozzájárult a választások lebonyolítása során tapasztalt ingatlag helyzethez,
- C. mivel a két fő párt, a PNU és az ODM, valamint a velük szövetségbe lépett pártok 103, illetve 104 helyet szereztek a 210 tagú nemzeti parlamentben,
- D. mivel a nemzetközi és hazai megfigyelők arra a következtetésre jutottak, hogy a választási folyamat a szavazatszámállást megelőzően megfelelően zajlott, és a parlamenti választások túlnyomórészt sikeresnek tekinthetők, azonban az elnökválasztás szavazatszámállási folyamata nem volt hiteles, ezért kétélyeit fejezi ki az eredmények pontosságával kapcsolatban,
- E. mivel a Kenyai Választási Bizottság (ECK) összességében jól irányította a választási folyamatot, azonban az elnökválasztás szavazatszámállási szakaszában nem biztosította azt a kellő pártatlanságot, átláthatóságot, titkosságot és mindenekelőtt a demokratikus választások megszervezéséhez szükséges autonómiát,

(¹) Elfogadta az AKCS-EU Közös Parlamenti Közgyűlés 2008. március 20-án Ljubljanában (Szlovénia).

- F. mivel az elnöki választás eredményének bejelentésével kialakult feszült légkörben elszabadult az etnikai színezetű erőszak és a gyújtogatás, ami több mint 1 000 halálos áldozathoz vezetett, több mint 300 000 ember volt kénytelen elhagyni otthonát és mintegy 10 000 menekült keresett menedéket Ugandában, óriási humanitárius válságot okozva ezzel,
- G. mivel néhány területen az erőszak rendkívül intenzitású volt, és nemcsak több százezer kenyai biztonságát fenyegette, hanem veszélyeztette a mindennapi élet különböző területeit is, ideértve a gazdasági tranzakciókat, az oktatást és az egészségügyet is,
- H. mivel a kenyai ideiglenes zavar hatást gyakorolt a régió gazdasági tevékenységeire is, súlyosan érintve a csak szárazföldi határokkal rendelkező szomszédos országokat; mivel nő az emberek alapvető létszükségleti cikkeinek ára, és sok munkavállaló elvesztette állását,
- I. mivel az Afrikai Unió akkori elnökének, a Ghánai Köztársaság elnökének, John Kufuornak az erőfeszítései megalapozták a korábbi ENSZ-főtitkár, Kofi Annan által kezdeményezett párbeszéd keretében a közvetítést a vita rendezése érdekében, amelyben támogatást nyújtott Graça Machel és a korábbi elnök, Benjamin Mkapa,
- J. mivel Kenya kormánya és a Narancs Demokratikus Mozgalom Kofi Annan közvetítése mellett megkezdte a kenyai nemzeti párbeszédet és a békétárgyalásokat, amelyek a nagykoalíciós kormány létrehozása mellett döntő nemzeti megegyezésben teljesedett ki,
1. üdvözli a kenyai emberek érettségét, hogy a demokrácia mellett döntöttek, amit a 2007. december 27-én tartott békés választások is bizonyítanak;
 2. mély sajnálatának ad hangot az elvesztett ártatlan életek és a kritikus humanitárius helyzet miatt, amit a választások utáni erőszak okozott;
 3. elítéli az összes megtörtént erőszakos cselekményt, amelyek nem maradhatnak büntetlenül, és hangsúlyozza az emberi jogok védelmének, az erőszak és nemi jellegű erőszak megszüntetésének, valamint a nemzetközi humanitárius jog betartása biztosításának szükségességét Kenyában;
 4. mélyen sajnálja Melitus Were és David Kimutai Too, a parlament két újonnan megválasztott képviselőjének halálát, és szolidaritását fejezi ki a kenyai parlamentnek a kollégák elvesztése miatt;
 5. felszólít valamennyi erőszakos cselekmény sürgős és alapos kivizsgálására, mégpedig megfelelő eszközökkel és olyan módon, hogy az elősegítse a kenyai emberek demokráciába vetett bizalmának helyreállítását;
 6. felszólítja a kenyai kormányt is annak biztosítására, hogy a választási jogsértésekről szóló törvény szerinti jogsértéseket pártatlanul és szigorúan vizsgálják ki, és hogy a tettesek cselekményükért elszámoltathatók legyenek, és ebben az összefüggésben ajánlja a Választási Vizsgálóbizottság létrehozását;
 7. felszólítja továbbá a kenyai hatóságokat, hogy etnikai megkülönböztetés nélkül biztosítsanak megfelelő védelmet és támogatást az összes, lakóhelyét elhagyni kényszerült személynek, legyenek bárhol, továbbá hogy teljesítsék kötelezettségeiket a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek szociális és gazdasági jogait (élelmiszerekhez, egészségügyi ellátáshoz és az oktatáshoz való hozzáférés), a visszatelepülést és a földterületekkel kapcsolatos jogvitákat illetően;
 8. felszólítja valamennyi felet, hogy léptessenek életbe egymást követő, bizalomépítő intézkedéseket, majd támogassák ezeket, annak érdekében, hogy bátorítsák a menekültek és lakóhelyüket az országon belül elhagyni kényszerült személyek biztonságos visszatérését és visszatelepülését;
 9. mélyen aggasztják a politikai válság utóhatásai, annak hátrányos hatásai az ország társadalmi-gazdasági fejlődésére, valamint a szomszédos országokat érő gazdasági következmények, amely országok nagymértékben függenek Kenya infrastruktúrájától, és amelyek humanitárius helyzetét aláássza a válság;
 10. határozottan elítéli az egyre terjedő nemi erőszakot, ami a politikai zavargások eredményeként terjedt el, és különösen aggasztja a nők és gyermekek helyzete a menekülttáborokban; ebben a tekintetben felszólítja a kenyai hatóságokat, hogy biztosítsanak megfelelő orvosi ellátást az áldozatoknak, és felszólítja a rendőrséget, hogy bátorítsa őket a bűncselekmények bejelentésére, és vegyék komolyan az összes bejelentett nemi erőszakot;

11. elismerését fejezi ki a kenyai kormánynak és a Narancs Demokratikus Mozgalomnak, hogy elkezdték békésen keresni a 2007. december 27-i elnöki választások nyomán kialakult politikai válság megoldását;
12. üdvözi a kormány és a Narancs Demokratikus Mozgalom között a hatalommegosztásról létrejött nemzeti megegyezést; bátorítja a megegyezés folyamatos végrehajtását, és a béke és a biztonság megszilárdítása érdekében felszólít a támogatás felgyorsítására;
13. támogatja a kenyai parlamentet a megegyezés működésbe léptetéséhez szükséges jogi és alkotmányos eszközök kezdeményezésében; gratulál neki, hogy 2008. március 18-án egyhangúan jóváhagyta a Kenya Alkotmányáról szóló (módosító) törvénytervezetet és a nemzeti megegyezésről és megbékélésről szóló törvénytervezetet, hogy hatályba léptesse a hatalommegosztási megállapodást;
14. tudomásul veszi mindkét fél arra irányuló erőfeszítéseit, hogy az ország a jogállamiságot tiszteletben tartva visszatérjen a normális keretek közé, ami elengedhetetlen az ország minden részén a nyugalom és a biztonság szavatolásához, valamint az emberi élet és a magántulajdon tiszteletben tartásához;
15. elismerését fejezi ki a nemzetközi közösségnek, különösen az AKCS-EU intézményeknek, az EU-nak, az Afrikai Uniónak, a Kormányközi Fejlesztési Hatóságnak (IGAD), a Kelet-afrikai Közösségnek (EAC) és a Magas Rangú Afrikai Személyek Csoportjának – amelynek tagjai volt államfők is – nagy törődésükért és támogató közreműködésükért a béke keresése során;
16. hangsúlyozza, hogy válaszukban tükröződött a védelmi felelősség nemzetközileg elfogadott, alapvető elve;
17. üdvözi a nemzetközi közösség humanitárius segítségnyújtását;
18. elismerését fejezi ki Uganda kormánynak, lakosainak és elnökének, Yoweri Museveninak, hogy befo-gadták a kenyai menekülteket, és biztonságot és humanitárius segínyt nyújtottak nekik; nagyra becsüli Yoweri Museveninek az EAC-csúcstalálkozó és a Nemzetközösség kormányfői ülésének elnökeként tett erőfeszítéseit is;
19. üdvözi Kofi Annan és a Magas Rangú Afrikai Személyek Csoportjának Kenya támogatása terén tett erőfeszítéseit a politikai vita rendezése érdekében; nagyra becsüli az Afrikai Unió jelenlegi elnökének, Jakaya M. Kikwete kritikuss beavatkozását is, aki a Tanzániai Egyesült Köztársaság elnöke;
20. konkrét intézkedésekre szólít fel egy valóban pártatlan választási bizottság létrehozása érdekében, amely a későbbiekben inkább képes lesz szabad és tisztességes választásokat lebonyolítani, és elvégezni a szükséges igazságügyi, alkotmányos és intézményi reformokat;
21. sürgeti, hogy a nemzeti jogszabályok felülvizsgálatai foglalkozzanak a választások előtti, választási és választás utáni időszakokkal, hogy hiteles és hatékony mechanizmusok jöhessenek létre a választási panaszokkal kapcsolatos jogorvoslatra;
22. aggodalmának ad hangot a politikai pluralizmus azon tendenciája miatt, amely a demokratizálódási folyamat keretében az etnicizálódás felé mutat, és felszólít arra, hogy alaposan tanulmányozzák ezt a kérdést;
23. sürgeti továbbá valamennyi felet, hogy a megbékélési folyamatban való építő jellegű és teljes körű rész-vétellel vállalják fel felelősségüket, az összes kérdésre – ideértve a választási, alkotmányos és nemi szempontokra kiterjedő reformokat is – kiterjedő párbeszéd keretében közösen dolgozva, és állapodjanak meg a válság fenntartható és konszenzusos politikai megoldásában;
24. felszólítja a kenyai civil társadalmat, a vallási szervezeteket és Kenya lakosait, hogy támogassák és mozdítsák elő a megbékélés folyamatát;
25. felszólítja a nemzetközi közösséget, hogy nyújtson megfelelő újjáépítési támogatást az érintett térsé-geknek, ideértve a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek sürgős visszatelepítését is, kiemelt figyelmet fordítva a vidéki térségekre és a szegénynegyedekre;
26. sürgeti a kenyai hatóságokat, hogy foglalkozzanak a gazdagok és szegények közötti gazdasági egyenlőt-lenséggel, hogy megnyissák az utat a javak kiegyensúlyozottabb elosztása előtt az országban; sürgeti őket arra is, hogy foglalkozzanak a problémák alapját képező kérdésekkel is, mint amilyen a földtu-lajdon, amelyek aláásták a kormányzást az országban;
27. utasítja társelnökeit, hogy továbbítsák ezt az állásfoglalást az AKCS-EU Tanácsának, az Európai Bizott-ságnak, az Afrikai Uniónak, a Pánafrikai Parlamentnek, az IGAD-nak, az EAC-nak, az EAC Jogalkotó Közgyűlésének, valamint Kenya kormánynak és parlamentjének.